

Lääne-Nigula valla arengukava 2024-2032

Lisa 3

Tegevussuundade raames arendatavad või planeeritavad mitteehituslikud tegevused

Käesolev lisa sisaldab konkreetselt – temaatiliselt või osavalla täpsusega välja toodud mitteehituslike tegevuste nimekirja, mis kuulusid kuni 2023 aastani Lääne-Nigula valla arengukava tegevussuundade koosseisu.

TS nr 2023a AKs	Tegevussuuna nimetus 2023a arengukavas (sõnastus muutmata)	Osavald	TS nr 2024a AKs	Tegevussuuna nimetus 2024a arengukava redaktsioonis
Üldharidus				
1.2.4 osa.	Kullamaa Keskkooli ... õpilaskorterite kaasajastamine.	Kullamaa	1.2.9	Õpilaskodude ja õpilaskorterite teenuste tagamine.
1.2.17 osa	Noarootsi Kooli õpilaskodus vajalike teenuste tagamine ...	Noarootsi		
Huviharidus ja -tegevus				
1.4.6 osa	Huviharidus Martnas - maadlus	Martna	1.4.1	Looduse, teaduse, tehnika, pärandkultuuri ja liikumisharrastuse teemadega seotud ringide valikute suurendamine, säilitades traditsioonidel tugineva ja eristuva suunitluse piirkondades.
1.4.6 osa	Huviharidus Ristil - pärimusmuusika	Risti	1.4.1	Looduse, teaduse, tehnika, pärandkultuuri ja liikumisharrastuse teemadega seotud ringide valikute suurendamine, säilitades traditsioonidel tugineva ja eristuva suunitluse piirkondades
1.4.6 osal	Huviharidus Nõval - loodusharidus	Nõva	1.4.1	Looduse, teaduse, tehnika, pärandkultuuri ja liikumisharrastuse teemadega seotud ringide valikute suurendamine, säilitades traditsioonidel tugineva ja eristuva suunitluse piirkondades
Sotsiaalhoolekanne				

1.6.1	Abivajajate varajase märkamise soodustamine ja selle olulisuse teadvustamine ühiskonnas. Naabriabi soodustamine kui koduteenuseid täiendav ja omavalitsuse koormust täiendav tegevussuund.	Kõik	1.6.5	Sotsiaalhoolekande teenuste arendamine, uute teenuste loomine.
1.6.2	Sotsiaalteenuste kvaliteedikriteeriumite väljatöötamine ja seire.	Kõik	1.6.5	Sotsiaalhoolekande teenuste arendamine, uute teenuste loomine.
1.6.5	Koostöö kolmanda sektorite organisatsioonidega (nt kogudused, MTÜ-d) sotsiaalteenuste tagamiseks.	Kõik	1.6.5	Sotsiaalhoolekande teenuste arendamine, uute teenuste loomine.
1.6.8 osa	Intervallteenuse ja toetatud elamise teenuse väljaarendamine vastavalt võimalustele ja piirkondlikele vajadustele.	Kõik	1.6.5	Sotsiaalhoolekande teenuste arendamine, uute teenuste loomine.
1.6.11	Oru ja Risti hooldekodu liitmise üheks asutuseks lõpuleviimine.	Oru, Risti	1.6.5	Sotsiaalhoolekande teenuste arendamine, uute teenuste loomine.
1.6.15 osa	Arvestades lisaks kohalikele ka laiemalt riiklike vajadusi, asendushooldusteenuse väljaarendamine, ... Linnamäele.	Oru	1.6.5	Sotsiaalhoolekande teenuste arendamine, uute teenuste loomine.
1.6.16	Kogukonna vaimse tervise väärtustamine ja vaimse tervise teenuste pakkumine (nt kogukonnapsühholoog) sotsiaalteenuste osana.	Kõik	1.6.5	Sotsiaalhoolekande teenuste arendamine, uute teenuste loomine.
Tervishoiuteenused				
1.7.2	Apteegiteenuse säilimine Ristil ja Kullamaal, apteegi avamine Taebla alevikus.	Risti, Kullamaa, Taebla	1.7.1	Tervishoiuteenuste tagamine ja arendamine.
1.7.4	Tervisealase teabe kättesaadavuse suurendamine (sh lasteaedades ja koolides) ja tervislikku eluviisi toetavate ürituste korraldamine.	Kõik	1.7.2	Terviseteadlikkuse parandamine, tervislikku eluviisi toetavate sündmuste ja projektide korraldamine.
Liikumine ja sport				

1.8.2 osa	Risti kunstmurustaadion kasutamise parandamine	Risti	1.1.1 ja 1.8.3	Turundus- ja kommunikatsiooniplaani väljatöötamine 2024. Liikumise ja –spordiharrastusega seotud teenuste arendamine.
1.8.2 osa	Kullamaa viburadade kasutamise parandamine	Kullamaa	1.1.1 ja 1.8.3	Turundus- ja kommunikatsiooniplaani väljatöötamine 2024. Liikumise ja –spordiharrastusega seotud teenuste arendamine.
1.8.2 osa	Palivere suusaradade kasutatavuse parandamine.	Palivere	1.1.1 ja 1.8.3	Turundus- ja kommunikatsiooniplaani väljatöötamine 2024. Liikumise ja –spordiharrastusega seotud teenuste arendamine.
1.8.11 osa	Vibuspordi arendamine Kullamaa piirkonnas, sise- ja välitingimustes vibu laskmiseks vajaliku varustuse ja abivahendite hankimine, ...	Kullamaa	1.8.3	Liikumise ja –spordiharrastusega seotud teenuste arendamine.
1.8.12 osa	Risti spordikompleksi (kunstmurustaadion ja spordisaal) ja toetavate tugiteenuste paketi väljaarendamine ...	Risti	1.8.3	Liikumise ja –spordiharrastusega seotud teenuste arendamine.
Kultuur				
1.9.6	Rannarootsi pärandkultuuri hoidmine ja arendamine	Noarootsi	1.9.2	Eri piirkondade kultuuripärandi kogumine ja säilitamine, kultuuritraditsioonide ja traditsiooniliste ürituste jätkamine ja toetamine, iga piirkonna „oma näo“ leidmine ja hoidmine.
1.9.7	Oru kultuurisaalis sisuka tegevuse väljaarendamine.	Oru	1.9.4	Valla kultuuriasutustes sisuka tegevuse väljaarendamine.
1.9.8	Taebla Kultuuri- ja Spordikeskuses sisuka tegevuse väljaarendamine.	Taebla	1.9.4	Valla kultuuriasutustes sisuka tegevuse väljaarendamine.
1.9.12	Noarootsi Käsitöökoja väljaarendamine.	Noarootsi	1.9.4	Valla kultuuriasutustes sisuka tegevuse väljaarendamine.
1.9.13	Saueaugu Teatritalu arendamine kultuuritegevuse korraldamisel.	Martna	1.9.4	Valla kultuuriasutustes sisuka tegevuse väljaarendamine.
1.9.23	Risti Loomemaja arendamine mitmekülgselt loome- ja kogukonnakeskuseks	Risti	1.9.4	Valla kultuuriasutustes sisuka tegevuse väljaarendamine.

1.9.27	Teeristi Villa teatrigaraaži arendamine.	Noarootsi	1.9.4	Valla kultuuriasutustes sisuka tegevuse väljaarendamine.
Ettevõtlus				
2.1.2	Ettevõtlusvõimaluste turundamine koostöös SA-ga Läänemaa.	Kõik	1.1.1 ja 4.1.4	Lääne-Nigula vald on piirkondliku koostöö eestvedaja, aktiivne partner maakondlikes, üleriigilistes ja rahvusvahelistes projektides.
Turism				
2.2.1	Koostöö KOV üksuste, ettevõtjate ja kolmanda sektoriga ühiste külastuskeskkondade nagu Matsalu rahvuspark, Loode-Eesti külastuspiirkond ja geopark arendamisel.	Kõik	2.2.1	Osalemine turismialastes organisatsioonides, koostöö ettevõtjate ja kolmanda sektoriga ühiste külastuskeskkondade arendamisel.
2.2.2	Koostöö RMK-ga Noarootsi, Osmussaare, Nõva, Marimetsa jt puhkemajanduse arendamiseks.	Kõik	2.2.1	Osalemine turismialastes organisatsioonides, koostöö ettevõtjate ja kolmanda sektoriga ühiste külastuskeskkondade arendamisel.
2.2.3	Suvised turismiinfopunkti toetamine Noarootsis, Osmussaarel ja Nõval.	Noarootsi, Nõva	2.2.2	Piirkondlikel eripäradel tugineva turismialaste kommunikatsiooni toetamine.
2.2.4	Lääne-Nigula valla piirkondade suveniiride ja meenete kujundamine ja pakkumine.	Kõik	2.2.2	Piirkondlikel eripäradel tugineva turismialaste kommunikatsiooni toetamine.
2.2.10	Koostöö Lääne praostkonnaga Läänemaa kirikute ning seotud objektide (pastoraadihooned, kalmistud jm) turismiobjektina kasutamiseks, osalemine „Teeliste Kirikud“ projektis.	Kullamaa, Martna, Noarootsi, Nõva, Oru, Taebla, Risti	2.2.3	Vaimse kultuuripärandi tutvustamine ja kasutamine piirkonna turundamisel.
2.2.14 osa	EELK Nõva kiriku ... Läänemaa ainsa puukiriku aktiivsem turundamine külastussihtkohana.	Nõva	1.1.1 ja 2.2.3	Turundus- ja kommunikatsiooniplaani väljatöötamine 2024. Vaimse kultuuripärandi tutvustamine ja kasutamine piirkonna turundamisel.
2.2.15	EELK Noarootsi kiriku restaureerimine ning pastoraadi ja abihoonete rekonstrueerimine.	Noarootsi	2.2.1 ja 2.2.3	Osalemine turismialastes organisatsioonides, koostöö ettevõtjate ja kolmanda sektoriga ühiste külastuskeskkondade arendamisel.

				Vaimse kultuuripärandi tutvustamine ja kasutamine piirkonna turundamisel.
2.2.16 osa	Ajaloolise Risti jaamahoone, veetorni, pumbajaama ning teiste jaamakompleksi hoonete/rajatiste arendamine tööstuspärandi projektina, ... eksponeerimine ning turundamine.	Risti	2.2.2	Piirkondlikel eripäradel tugineva turismialasse kommunikatsiooni toetamine.
2.2.17 osa	Nõva kivide ja Peraküla munakivitee eksponeerimine ...	Nõva	2.2.2	Piirkondlikel eripäradel tugineva turismialasse kommunikatsiooni toetamine.
2.2.18 osa	Rõude Muuseumi, Põlluotsa muuseumi (Peraküla), Lykholmi muuseumi, Laikmaa Majamuuseumi, Koela talumuuseumi, Liiva talumuuseumi (Piirsalu) tegevuse väärtustamine, kogude digitaliseerimine, Kullamaale kihelkonnamuuseumi rajamine.	Kullamaa, Martna, Nõva, Taebla	1.9.2 ja 2.2.3	Eri piirkondade kultuuripärandi kogumine ja säilitamine, kultuuritraditsioonide ja traditsiooniliste ürituste jätkamine ja toetamine, iga piirkonna „oma näo“ leidmine ja hoidmine. Vaimse kultuuripärandi tutvustamine ja kasutamine piirkonna turundamisel.
2.2.25	Kullamaa infopunkti rajamine.	Kullamaa	2.2.2	Piirkondlikel eripäradel tugineva turismialasse kommunikatsiooni toetamine.
Pargid, haljasalad, miljööväärtus				
3.6.17 osa	Läänemaa ... Terviseteel asuvate ja endise raudteega seotud objektide väärtustamine.	Palivere, Risti, Taebla	2.2.3	Vaimse kultuuripärandi tutvustamine ja kasutamine piirkonna turundamisel.
Keskkond				
3.8.11	Silma Õpikoja ja RMK tegevuse toetamine ja tunnustamine laste keskkonnahariduse korraldamisel.	Oru	1.2.4	Soodustada praktilist STEAM ¹ - ainete ja loodushoiu õpet.
Üldjuhtimine, avatud valitsemine				

¹ STEAM - kasutatav termin täppisteadustega seotud õppeainete kohta. Tuleneb inglisekeelsest lühendist . - STEAM: Science, Technology, Engineering, Arts, Math.

4.1.2	Volikogu istungitest toimuvad avalikud videoülekanded, mis on järelvaadatavad. Avalikkusele on kättesaadavad enne istungit päevakord ja materjalid ning tehtud otsustest istungi järgselt kirjalik kokkuvõte.	Kõik	4.1.1	Vallajuhtimise arendamine võrgustikupõhiselt, osavallakogude kaasamine kohaliku elu küsimuste lahendamisse ning otsustusprotsessi.
4.1.3	Avalikkusele on kättesaadavad osavallakogude istungite toimumise ajad ja päevakord ning tehtud otsustest istungi järgselt kirjalik kokkuvõte.	Kõik	4.1.1	Vallajuhtimise arendamine võrgustikupõhiselt, osavallakogude kaasamine kohaliku elu küsimuste lahendamisse ning otsustusprotsessi.
4.1.4	Vallas toimuva info vahendamine läbi valla ajalehe, veebilehe ja valla sotsiaalmeedia kontode.	Kõik	1.1.1	Turundus- ja kommunikatsiooniplaani väljatöötamine 2024.
4.1.5	Ettevõtjate, kodanikuühenduste, korteriühistute ümarlaudade korraldamine.	Kõik	2.1.1	Ettevõtjate ümarlaudade korraldamine, nende sisustamine ettevõtjatele kasulike koolituste või info jagamisega.
4.2.7	Lääne-Nigula valla ajalehe koostamine ja välja andmine koostöös valla asutuste, elanike ja partneritega, eesmärgiga jagada infot ja kajastada vallas toimuvaid tegevusi. Vallaleht jõuab igasse Lääne-Nigula vallas olevasse postkasti.	Kõik	1.1.1	Turundus- ja kommunikatsiooniplaani väljatöötamine 2024.
4.3.12	Võimaluste otsimine Rõude külakeskuse hoone paremaks kasutamiseks	Martna	1.9.2	Eri piirkondade kultuuripärandi kogumine ja säilitamine, kultuuritraditsioonide ja traditsiooniliste ürituste jätkamine ja toetamine, iga piirkonna „oma näo“ leidmine ja hoidmine.